

Vergaderjaar 2007–2008

31 492

Fiscale vergroening

Nr. 3

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 30 juli 2008

De vaste commissie voor Financiën¹, de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit² en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer³ hebben op 3 juli 2008 overleg gevoerd met staatssecretaris De Jager van Financiën over:

- **kringloopwinkels (31 200-IXB, nr. 22);**
- **loonheffing directeur-grootaandeelhouder (31 206, nr. 28);**
- **verpakkingenbelasting (28 694, nr. 68);**
- **fiscale vergroening (31 492, nr. 1);**
- **evaluatie energielabel en bonus/malusregeling bpm (31 492, nr. 2).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Tang** (PvdA) vindt dat de staatssecretaris zich het komende half jaar zal moeten bewijzen. Naast het oplossen van de problemen bij de Belastingdienst is vergroening zijn grootste opdracht. Er moet niet achteruit, maar vooruit worden gekeken. Uit de brief over de fiscale vergroening blijkt dat er enige twijfel bij het kabinet is ontstaan. De heer

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Vendrik (GroenLinks), Blok (VVD), voorzitter, Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Weekers (VVD), Van Haersma Buma (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Haverkamp (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Omtzigt (CDA), Koşer Kaya (D66), Irrgang (SP), Luijben (SP), Kalma (PvdA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Cramer (ChristenUnie), Van der Burg (VVD), Tony van Dijk (PVV), Spekman (PvdA), Heerts (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Tang (PvdA), Vos (PvdA) en Bashir (SP).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Halsema (GroenLinks), Remkes (VVD), Jonker (CDA), Aptroot (VVD), Jan de Vries (CDA), Van Hijum (CDA), Mastwijk (CDA), De Krom (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Pechtold (D66), Kant (SP), Ulenbelt (SP), Van der Veen (PvdA), Smilde (CDA), Anker (ChristenUnie), Nicolai (VVD), De Roon (PVV), Van Dam (PvdA), Smeets (PvdA), Karabulut (SP), Thieme (PvdD), Heijnen (PvdA), Roefs (PvdA) en Van Gerven (SP).

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), ondervoorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), voorzitter, Atsma (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Waalkens (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Jager (CDA), Ormel (CDA), Koopmans (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Van Dijken (PvdA), Neppéus (VVD), Jansen (SP), Jacobi (PvdA), Cramer (ChristenUnie), Koppejan (CDA), Graus (PVV), Vermeij (PvdA), Zijlstra (VVD), Thieme (PvdD) en Polderman (SP).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Mastwijk (CDA), Ten Hoopen (CDA), Duyvendak (Groen-

Links), Luijben (SP), Tang (PvdA), Boekestijn (VVD), Bilder (CDA), Biskop (CDA), Koşer Kaya (D66), Van Leeuwen (SP), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Eijssink (PvdA), Depla (PvdA), Van Baalen (VVD), Kant (SP), Blom (PvdA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Van Heugten (CDA), Brinkman (PVV), Kuiken (PvdA), Ten Broeke (VVD), Ouwehand (PvdD) en Lempens (SP).

³ Samenstelling:

Leden: Van Gent (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Snijder-Hazelhoff (VVD), ondervoorzitter, Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Koopmans (CDA), voorzitter, Spiess (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Haverkamp (CDA), De Krom (VVD), Samsom

(PvdA), Boelhouwer (PvdA), Roefs (PvdA), Neppéus (VVD), Van Leeuwen (SP), Jansen (SP), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Vermeij (PvdA), Madlener (PVV), Ouwehand (PvdD), Bilder (CDA) en Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie).
Plv. leden: Duyvendak (GroenLinks), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Remkes (VVD), Jacobi (PvdA), Hessels (CDA), Koppejan (CDA), Ormel (CDA), Koşer Kaya (D66), Leijten (SP), Schreijer-Pierik (CDA), Kamp (VVD), Timmer (PvdA), Waalkens (PvdA), Vos (PvdA), Zijlstra (VVD), Langkamp (SP), Gerkens (SP), Van Beek (VVD), Schermers (CDA), Besselink (PvdA), Agema (PVV), Thieme (PvdD), Vietsch (CDA) en Ortega-Martijn (ChristenUnie).

Tang hoopt dat de staatssecretaris binnen het kabinet strijd zal voeren om die twijfel weg te nemen. De verschuiving van de aandacht van arbeid naar milieuvervuilende activiteiten is in de brief niet aan de orde gekomen. Wil de staatssecretaris met het Belastingplan duidelijk maken wat de mogelijkheden zijn voor een ruil tussen energiebelastingen en arbeid? In het rapport van CE Delft is hem opgevallen dat vooral de mogelijkheid van gas als effectief wordt beoordeeld, omdat gas niet valt onder het Europees emissiehandelssysteem. Hij ziet daar een mogelijkheid. Een alternatief is de click taks. Als de olieprijs toch dalen, kan hij zich voorstellen dat de energieprijzen hoog worden gehouden, zodat een verduurzaming van de economie wordt bereikt. Verder vraagt hij de staatssecretaris of het mogelijk is het meest perverse belastingstelsel, namelijk de energiebelasting op grootverbruikers, nog eens nader te beschouwen. Het kabinet lijkt in te zetten op «meer groen voor hetzelfde geld». Maar het kabinet laat één onderwerp liggen: energiebesparing bij huizen. Hij kan zich voorstellen dat bij investeringen in energiebesparing bij huizen een deel van de overdrachtsbelasting kan worden terugontvangen. Hiervoor kan het energielabel worden ingezet. Hij ondersteunt de staatssecretaris bij de overgang naar de CO₂-taks. Hij ziet graag dat bij rode diesel wordt gekeken naar de mate van vervuiling. Hij ziet graag een accijnscorrectie voor bepaalde biobrandstoffen. De bijtelling voor lease-auto's blijkt volgens CE Delft buitengewoon effectief te zijn; wel vraagt hij zich af of de categorieën goed zijn gevuld. Hoe staat het met de toezegging, gedaan bij de behandeling van de Najaarsnota, dat wordt gekeken naar de herinrichting van Vamil, EIA en MIA? De plannen rond de verpakkingenbelasting zullen op hun effecten worden beoordeeld.

De heer **Irrgang** (SP) is een gematigd voorstander van fiscale vergroening, omdat daarmee milieuwinst kan worden geboekt, evenals sociale winst als de lasten op arbeid met de opbrengsten daarvan worden verlaagd. Het laatste moet wel gelijktijdig gebeuren, anders lijkt het op een belastingverhoging. In het algemeen past bij fiscale vergroening oog voor de timing. De vliegtaks moet verder worden verfijnd naar vliegtuigtype en afstand, terwijl de heffing moet worden verbreed naar transferpassagiers. Hij is benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris op de woorden van de heer Tang over de ecotaks voor grootverbruikers. Bij de verpakkingenbelasting zal hij goed letten op de uitruil met de eventuele milieuwinst. Hij is ervoor dat wordt gekeken naar de mogelijkheid van een verlaagd tarief voor kringloopwinkels. Kan de staatssecretaris daar eens, al dan niet in overleg met de sector, naar kijken? De totstandkoming van de regeling voor dga's duurt langer dan verwacht. Kan de staatssecretaris daarop ingaan? Wat betekent kwartaalaangifte van de btw door bedrijven voor de mogelijkheden van fraude?

De heer **Remkes** (VVD) wil de mogelijkheid openhouden om voor kringloopwinkels tot een vorm van btw-verlaging te komen. Hij is voornemens daarop bij de behandeling van het Belastingplan 2009 terug te komen. Hij heeft zich in hoge mate verbaasd over de brief over de dga's. De staatssecretaris heeft ervoor te zorgen dat het amendement-De Nerée/Dezentjé Hamming-Bluemink wordt uitgevoerd; de heer Remkes zal niet meewerken aan wetwijziging op dit punt. In de brief worden geen goede argumenten genoemd, zij ademt onwil. De staatssecretaris is bezig de Kamer te schofferen.

De verpakkingenbelasting wordt door de heer Remkes getypeerd als een drama. Dit is een voorbeeld van de Grote Groene Leugen. Deze bureaucratische draak is op de werkvloer onwerkbaar, waarvoor door de Kamer is gewaarschuwd. Het stoort hem dat eerst wordt gesproken en pas daarna wordt nagedacht; hij ziet dat graag andersom. Het onderscheid tussen primair, secundair en tertiair moet worden geschrappt, evenals de meermalige verpakkingen. Ook voor de vliegtaks geldt dat er eerst over

had moeten worden nagedacht. Hij verwijst naar een amendement op dit punt en vraagt de staatssecretaris de vliegtaks in te trekken.

De heer **Omtzigt** (CDA) complimenteert de staatssecretaris voor het doorvoeren van de differentiatie in de bpm en het lease-autorijden. Dit laat zien hoe een goede vergroening eruitziet: een beloning voor milieuvriendelijk gedrag en een straf voor minder milieuvriendelijk gedrag. Hij is voorstander van sectorneutraliteit en vraagt de staatssecretaris of hij kan toezeggen dit te bereiken. Worden roetfilters uit dit pakket betaald, of anderszins? Hij verwijst naar de motie-Spies/Koopmans over de sloopregeling en de daarbij door de minister van Verkeer en Waterstaat gedane toezegging. Hoe wordt die toezegging gestand gedaan? Hij vraagt om een integraal overzicht van het verschil in belastingdruk over de verschillende types brandstof, en de gevolgen daarvan. Vergroening dient zoveel mogelijk in Europees samenwerkingsverband plaats te vinden. Wat is de inzet van de staatssecretaris in Europa? Wat is de status van de brief over de verpakkingenbelasting? Is er een overeenkomst met het bedrijfsleven, of niet? Hij vraagt om een deadline. Kunnen de pallets en kratten buiten de regeling worden gehouden? Hoe wordt omgegaan met balpennen en grieprikken? Mascaraborsteltjes wil hij niet meer tegenkomen in de regeling. Wordt bij convenanten ook gelet op het handhaven van milieudoelstellingen? Hij kan leven met de inhoud van de brief over de dga's.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks) vindt dat het kabinet de handdoek in de ring gooit. Waar is het misgegaan? Hij verwijst naar het rijtje van 61 kabinetsvoornemens uit Schoon en Zuinig, en vraagt zich af wat daarvan is overgebleven. Volgens hem is het resultaat uitermate mager en worden de gestelde doelen daarmee niet bereikt. Een bonus/malusregeling zou op veel meer terreinen kunnen worden toegepast. Op het gebied van de lease-auto's is een serieuze stap gezet, waarmee hij blij is, maar er moet meer volgen. Verdwijnt de rode diesel? Waarom gaat een hogere mrb voor de bedrijfswagen niet door? De voorstellen om de bpm om te zetten in een CO₂-heffing hebben zijn steun, mits ze voldoende progressief zijn voor de zwaardere categorieën. De verpakkingenbelasting is een gedrocht, met een relatief veel te beperkt milieueffect. Hij stelt voor deze belasting te concentreren op de volgende verpakkingen: zwaar eenmalig glas, aluminium met een lage recycle rate, kleine en zwaardere petflessen en licht eenmalig glas. In dezen stelt hij de Denen als voorbeeld. De zaken rond de kringloopwinkels moeten te regelen zijn; hij vraagt de staatssecretaris daarvoor zijn nek uit te steken.

De heer **Cramer** (ChristenUnie) verwijst naar zijn vorig jaar ingediende motie over mobiliteit. Bij de verdere uitvoering van het beleid moet goed worden gelet op de maatvoering, de administratieve lastendruk en de effecten. Zou het niet verstandig zijn om het aantal labels te beperken? Waarom wordt de kampeerauto uitgesloten van de CO₂-toeslag? Wat zijn zeer zuinige auto's? Hij pleit ervoor de CO₂-uitstoot als uitgangspunt te nemen, en niet een bepaalde technologie. Hij vraagt om een onderbouwing van het voorstel om de mrb voor vuile vrachtwagens te verhogen. Welke auto's komen in aanmerking voor het tussentarief in de mrb en wat is het budgettaire beslag daarvan? Brommers vormen een probleem, vooral in stedelijk gebied. Zijn er geen andere creatieve mogelijkheden om dit probleem aan te pakken, rechtdoend aan het principe «de vervuiler betaalt»? Hij noemt de elektrische brommer als optie.

De heer Cramer vindt de vliegbelasting boven alles een rechtvaardige maatregel. Eventuele milieu- en gedragseffecten zijn mooi meegenomen. Is het de bedoeling dat differentiatie naar afstand nog in het komende Belastingplan worden meegenomen? Hij pleit voor Europese afspraken op dit terrein. Gaat de staatssecretaris dit actief bepleiten in Europa? Wat de verpakkingenbelasting betreft, benadrukt hij dat veel praktische oplos-

singen de milieuprikkel verminderen. Is die prikkel niet meer leidend? Waar ligt de balans tussen vermindering van de administratieve lasten en de wens om de milieudruk te verminderen? De belasting op biokunststoffen kan omlaag.

Antwoord van de staatssecretaris

De **staatssecretaris** benadrukt dat het nog steeds de ambitie van het kabinet is om het belastingstelsel te vergroenen, iets wat ook duidelijk blijkt uit de meibrief. Gelet op de huidige energieprijzen moeten burgers en bedrijven ook niet worden overvraagd. In het coalitieakkoord is neergelegd dat bij een lastenverschuiving bedrijven en burgers er per saldo niet op achteruitgaan. Geen overhaaste stappen, en er moet draagvlak aanwezig zijn. De staatssecretaris constateert dat er minder draagvlak aanwezig is dan enkele maanden geleden. Maar het is niet per se noodzakelijk dat de energieprijzen dalen om iets te kunnen doen. De staatssecretaris geeft vervolgens enkele voorbeelden van groene prikkels.

De staatssecretaris is bereid nog eens te kijken naar de suggestie van de heer Tang over energiezuinige woningen. Hij benadrukt overigens dat dit punt minder effectief en moeilijk uitvoerbaar is. Op dit moment wordt door Financiën, EZ, VROM en LNV geïnventariseerd welke opties er zijn voor het voorkomen van het sluiten van EIA, MIA en Vamil. Aan het eind van de zomer zal de uitkomst daarvan waarschijnlijk aan de Kamer worden toegezonden.

De staatssecretaris beaamt dat de differentiatie in de bijtelling heel effectief is, veel effectiever dan een hoge olieprijs voor leaserijders. Het kabinet is voornemens een extra categorie te introduceren. Een grens voor benzine-auto's van 140 gram CO₂ is ruim voldoende en ligt een stuk boven het gemiddelde waarnaar de EU streeft. Aanscherping van de prikkel wordt voorzien na vier jaar. De staatssecretaris zegt toe nog eens met CE Delft hierover van gedachten te zullen wisselen. Het budgettaire beslag van het introduceren van een tussencategorie is zo'n 10 mln. De bedoeling is dit binnen het totale vergroeningspakket te dekken. Het veel duurder maken van vervuilende lease-auto's stuit volgens de staatssecretaris op bezwaren, aangezien het hierbij gaat om het belasten van loon in natura. Dit komt volgens hem neer op het introduceren van een nieuwe belasting voor leaserijders. Hij bepleit daarom enige terughoudendheid. Hij dankt de betrokken fracties voor hun steun voor de wijze van uitvoering van de motie-Cramer. De vormgeving van de bpm op CO₂ moet zo eenvoudig mogelijk worden gemaakt. Door het progressieve stelsel neemt de bpm-differentiatie fors toe, waardoor de labels niet meer per se nodig zijn. Bovenop de progressieve variant van de CO₂-belasting zou er ook nog een bonus voor A en B-labels kunnen komen. CE Delft denkt dat dit een licht extra positief effect zal hebben. De CO₂-belasting levert 4% à 5% op van de totale reductiedoelstelling van het kabinet voor 2020 in de sector verkeer en vervoer. De staatssecretaris benadrukt dat dit een maatregel is die geen geld kost. Hij is het eens met de heer Remkes dat meer op emissie moet worden belast. Daarom wordt in de voorgestelde CO₂-belasting voor hybride auto's niet langer op technologie, maar op het CO₂-voordeel gestuurd. Een auto is tot en met 110 gram CO₂ zeer zuinig; zuinig is tot en met 140 gram. De vraag over de brief van de EVO over het roetfilter wordt doorverwezen naar de minister van VROM. De staatssecretaris zal de minister van VROM vragen de Kamer daarover te rapporteren. De reden van de verhoging van de mrb voor vuile vrachtwagens is dat vrachtwagens verantwoordelijk zijn voor ruim 45% van de NO_x-emissies van het wegverkeer, terwijl het aantal kilometers door vrachtauto's slechts 5% bedraagt; voor het fijnstof is het aandeel zo'n 15%. De oudere vrachtauto's (euro 0,1 en 2) kennen de grootste luchtvervuilende uitstoot. Volgens CE Delft maakt de mrb slechts 0,3% van de kosten uit van een vrachtauto. Kampeerauto's en auto's van particulieren worden op dit

moment gelijk behandeld. De huidige energielabelregeling geldt alleen voor personenauto's, waarvan kampeerauto's dus zijn uitgezonderd. In lijn daarmee worden kampeerauto's ook buiten de CO₂-grondslag gehouden. Verder worden kampeerauto's spaarzaam gebruikt. Ook zouden bij forse prijsstijgingen grenseffecten kunnen ontstaan. Brommers veroorzaken inderdaad een aanzienlijk deel van de luchtvervuiling en de geluidsoverlast. Invoering van een bpm of mrb voor bromfietsen is mogelijk, zij het dat daar veel haken en ogen aan kleven. De staatssecretaris is van harte bereid om samen met de minister van VROM naar alternatieve maatregelen te kijken. Het door de heer Omtzigt gevraagde integrale overzicht wordt toegezegd.

De Kamer krijgt de resultaten van het onderzoek naar een verdere verfijning van de vliegbelasting naar vliegtuigtype en afstand. Uitgangspunt is differentiatie naar milieukeurmerken, en de maatvoering wordt ingevuld naar aanleiding van de rapportage. Nederland is voorstander van de introductie van kerosineaccijns. Zelf heeft het dit al ingevoerd op binnenlandse vluchten, waarmee het een voorbeeldfunctie vervult. Nederland is voorstander van internationale afspraken op dit punt. Er zijn nog zoveel twijfels over de bestaande biobrandstoffen dat daarvoor nu geen stappen worden ondernomen. Maar als biobrandstoffen milieuvriendelijker worden, is er de wens om dan een stap te maken. Als er eenmaal een certificering is, is de staatssecretaris bereid daaraan fiscale prikkels te verbinden. Rode diesel is relatief erg vervuilend, omdat hiervoor lagere milieueisen gelden.

De EU-richtlijn biedt mogelijkheden voor een verlaagd tarief op de levering van goederen en diensten door organisaties die door de lidstaten als liefdadige instellingen zijn erkend en die betrokken zijn bij activiteiten op het gebied van bijstand en sociale zekerheid. In België is er op grond van die bepaling een regeling. In Nederland bestaat een andere situatie. De staatssecretaris zegt toe, kringloopwinkels toe te voegen aan het verlanglijstje van verlaagde btw-tarieven voor de Europese discussies en de Kamer over dit lijstje te informeren. Hij heeft begrepen dat het Franse voorzitterschap bereid is, dit punt prominent te agenderen, waarin ook de kringloopwinkels zullen worden meegenomen. Het verzoek om te bekijken of kringloopwinkels in aanmerking kunnen komen voor een erkenningsregeling zal de staatssecretaris doorgeleiden naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Er moet bij de verpakkingenbelasting een balans worden gezocht tussen milieuprikkels en verlaging van de administratieve lastendruk. Het moet mogelijk zijn om de verpakkingenbelasting in de uitvoering en in de wetgeving te vereenvoudigen en toch de milieuprikkel in stand te laten. Het onderscheid primair-secundair-tertiair zal in die afweging zeker een rol spelen; dat onderscheid kan wellicht vervallen. De staatssecretaris is bereid heel open te kijken naar de vraag of logistieke hulpmiddelen niet langer als verpakkingsmateriaal moeten worden aangemerkt.

Met VNO-NCW is nog geen overeenstemming bereikt, maar heel veel andere sectoren, waaronder de wijnsector, hebben zich achter de vereenvoudigingsvoorstellen van het kabinet geschaard. Er wordt naar gestreefd nog in juli een convenant met VNO-NCW te sluiten, maar dit is geen noodzakelijke voorwaarde voor het uitvoeren van een belastingmaatregel. De milieudruk van biokunststoffen wordt onderzocht door VROM. De resultaten van dat onderzoek, die in de loop van 2009 verschijnen, worden afgewacht.

De brief van de beconorganisaties over de dga's heeft volgens de staatssecretaris wellicht ruis veroorzaakt. Na overleg met de betrokken organisaties is hem gebleken dat zij het kabinetsvoorstel op dit punt ondersteunen, omdat dit veel beter bijdraagt aan de doelstelling van het amendement dan de letterlijke tekst. Het gaat om een administratieve lastenverlichting voor dga's. MKB-Nederland vindt dit een goede oplossing.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Tang** (PvdA) ziet genoeg mogelijkheden om de groene ambities nog beter in te vullen.

De heer **Remkes** (VVD) vindt dat de staatssecretaris zijn stellingname inzake de dga's beter moet beargumenteren, om het beeld van onwil weg te nemen. Hij wil wetgevingstechnisch niet voor het blok worden gezet.

De heer **Omtzigt** (CDA) is tevreden met de inzet van de staatssecretaris op dit dossier.

De **staatssecretaris** is bereid wat uitgebreider in te gaan op de energiebelasting voor grootverbruikers. Hij gaat vervolgens in op de acht alternatieven op het gebied van de dga's. Van die acht alternatieven zijn er vier haalbaar; alle vier worden voorgesteld.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Blok

De voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Schreijer-Pierik

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Koopmans

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Vente